

Posudek bakalářské práce

Jméno a příjmení
studenta/tky:

Martina Veškrnová

Osobní číslo:

P17167

Studijní program:

Psychologie

Studijní obor:

Arteterapie

Katedra:

Ateliér arteterapie

Akademický rok:

2020/2021

Název práce:

Arteterapeutický potenciál různých podob archetypu anima

Oponent/ka
práce:

Mgr. et Mgr., Bc. Ondřej Alexandr Kronika

Hlediska hodnocení

Obsahová úroveň práce

Formulace cílů:

cíle jsou jasně formulovány

1	2	3	N
☐	☐	☒	☐

cíle nejsou korektně formulovány

Struktura práce odpovídá cílům:

zcela odpovídá

1	2	3	N
☒	☐	☐	☐

neodpovídá

Jednotlivé části práce:

jsou pro celek podstatné

1	2	3	N
☒	☐	☐	☐

nejsou podstatné

Teoretická a empirická část práce jsou:

provázané

1	2	3	N
☒	☐	☐	☐

neprovázané

Naplnění cílů práce:

cíle práce naplněny

1	2	3	N
☐	☐	☒	☐

nenaplněny

Způsob zpracování

Zvolené metodologické řešení:

	1	2	3	N	
odpovídá cílům práce	☐	☒	☐	☐	neodpovídá cílům práce

Adekvátní použití výzkumných metod, metodických postupů:

	1	2	3	N	
zcela adekvátní	☒	☐	☐	☐	neadekvátní

Způsob prezentace problému/tématu:

	1	2	3	N	
přiměřený a jasný	☐	☐	☒	☐	neodpovídá typu práce, není srozumitelný

Úroveň interpretace a diskuze k řešenému problému:

	1	2	3	N	
dostatečná	☐	☐	☒	☐	nedostatečná

Propracovanost práce:

	1	2	3	N	
práce je ve všech svých částech přiměřeně propracovaná	☐	☐	☒	☐	některé části práce nejsou dostatečně dopracované, dokončené

Práce se zdroji

Práce s odbornou literaturou:

	1	2	3	N	
výborná	☐	☐	☒	☐	nedostatečná (neodpovídající)

Aktuálnost použitých zdrojů:

	1	2	3	N	
zdroje jsou aktuální	☒	☐	☐	☐	zdroje nejsou aktuální

Zahraniční zdroje:

	1	2	3	N	
práce obsahuje relevantní zahraniční zdroje	☐	☒	☐	☐	práce neobsahuje zahraniční zdroje

Relevance a validita zdrojů:

	1	2	3	N	
relevantní	☒	☐	☐	☐	nerrelevantní

Citační norma:

	1	2	3	N	
zcela dodržena	☐	☐	☐	☒	nedodržena

Jazyková úroveň práce

Stylistická vyspělost:

	1	2	3	N	
odpovídá úrovni odborného stylu	☐	☒	☐	☐	neodpovídá požadované úrovni

Gramatická úroveň:

	1	2	3	N	
neobsahuje gramatické chyby	☒	☐	☐	☐	obsahuje velké množství gramatických chyb

Odborný jazyk:

	1	2	3	N	
používá výborně	☒	☐	☐	☐	nepoužívá

Formální úroveň práce

Rozsah práce:

	1	2	3	N	
odpovídá	☒	☐	☐	☐	neodpovídá stanoveným požadavkům

Práce obsahuje požadované náležitosti:

	1	2	3	N	
obsahuje	☐	☐	☒	☐	neobsahuje

Grafická úroveň práce:

	1	2	3	N	
vyhovující	☒	☐	☐	☐	nevyhovující

Struktura a členění práce:

	1	2	3	N	
vyhovující	☒	☐	☐	☐	nevyhovující

Další hodnocení

Bakalářská práce (BP) nabízí vzhled do oblasti arteterapie s lidmi s afektivními poruchami (s nimiž autorka ve své profesi pracuje). Prezentovat svá zjištění a vlastní schopnosti se autorce v BP ale bohužel úplně nedaří. Práci škodí řada nepřesností a chyb.

Stran formy v BP není ucelený citační aparát. Za mnohými odstavci chybí odkaz a explicitně není zřejmé, odkud autorka čerpá (s. 8; 10; 17; 18; 22; dále např. na s. 29 – 30 jde o celé pasáže textu). Výzkumné otázky II. a III. na různých stranách (s. 32; 84) střídají svá pořadí i čísla. BP také nemá jednotné odsazování odstavců. Text je ovšem psán srozumitelně a kapitoly mají alespoň co se týče témat jasnou a logicky navazující strukturu.

Po obsahové stránce se autorka dopouští zjednodušení a chyb. Např. nepřesně spojuje topografickou a strukturální rovinu psychiky, když na str. 8. píše, že: „Freud ve své pozdější typologii osobnosti rozdělil

subjekt na vrstvu, která je vědomá, tedy na ego a na nevědomé vrstvy superego a id.“ Superego není pouze nevědomé. Stejně tak ego sahá do předvědomí.

Do hloubky nejde kapitola „Podoby archetypů anima a animus“ (str. 14). Místo archetypových typologií autorka prezentuje pouze motivy k výtvarnému zpracování, s nimiž ve své praxi pracuje. Jde o mořskou pannu, kterou zde ovšem představuje pouze optikou výuky projektivně intervenční arteterapie v Ateliéru arteterapie PF JU. Dalšího ukotvení tématu v kulturních nebo psychologických kontextech se dotýká jen velmi zběžně a bez patřičných odkazů. Téma Wonder Woman je bez patřičného citování spojováno nejvíc s novodobou filmovou produkcí „DC Comics“. Text přitom opomíjí např. skutečnost, že postava superhrdinky se v komiksových předlohách objevuje již od čtyřicátých let, prošla určitým vývojem nebo že jejím autorem je psycholog W. M. Marston (u tématu šlo dále rozvinout např. propojení s řeckou mytologií, polobožský původ, téma amazek...). Poslední z motivů je James Bond, kterého autorka představuje již bez jakékoliv citace a odkazů, bez zmínky o autorovi románové předlohy E. Flemingovi nebo o vlivu jeho kultovního díla na populární, knižní či audiovizuální kulturu. Všechny tři náměty si zaslouží mnohem hlubší vhled, jelikož jsou ústřední pro arteterapeutickou práci v praktické části textu.

Kapitola „Duševní onemocnění“ (str.17) představuje rozumný výběr poruch podle výzkumného vzorku BP. Kategorizace jednotlivých onemocnění je ovšem místy nepřehledná a ne vždy odpovídá Mezinárodní klasifikaci nemocí ani názvy ani řazením. Pod kapitolou „Bipolárně afektivní porucha“ píše autorka o „psychotické mánii“ (str. 20). Je ovšem rozdíl mezi mánií s psychotickými symptomy (F30.2.) náležící do okruhu poruch manických fází (F30) a mezi bipolárně afektivní poruchou se současnou manickou fází s psychotickými symptomy (F31.2). Byť autorka zřejmě myslí posledně jmenovanou, její popis může být zavádějící. Srozumitelnější se jeví text o léčbě poruch a smysluplně formulované je také užití arteterapie při práci s těmito diagnózami. Trefně jsou popsány limity i potenciál arteterapeutické i skupinové práce.

Praktická část představuje cíle a výzkumné otázky, neopomíná ani etické aspekty výzkumu. Naopak schází diskuse s porovnáním a reflexí výsledků a také reflexe vlastní osoby jako výzkumnice / terapeutky, kterou u práce tohoto typu vnímám jako zásadní.

Vlastní výzkumná zjištění nabízí vhled do práce s klienty skupinové arteterapie prostřednictvím šesti kazuistik. V nich autorka reflektuje práci s tématy nesoucími potenciál archetypů animy a anima. Tuto část práce vnímám jako nejzdařilejší. Autorka ukazuje své schopnosti vést arteterapeutickou skupinu. V interpretacích dokáže zužitkovat poznatky z projektivně intervenční arteterapie. Funkční se jeví autorčina schopnost pracovat s tématy v širším kontextu; např. když své úvahy propojuje s osobní historií klientky (artefakt č. 2; zakrytí horní části těla jako možný odkaz na klientčiny problémy s nadváhou), dále autorka pěkně sahá po výtvarně asociálních metaforách (písek kolem postavy jako světle hnědé kleště, str. 42.). Dále funkčním způsobem přemýšlí nad výtvarnou metodikou a vhodností proměny výtvarných technik (str. 60). Citlivě také vede rozhovory ve skupině a dle potřeby je např. odklání od nežádoucích témat (s. 67; 70).

Otázkou bohužel zůstává, nakolik (bezesporu smysluplná) práce autorky s jejími klienty zapadá do metodologicky správného pojetí BP. U závěrečného zhodnocení (str. 81) autorka nabízí spíše obecné odpovědi pro výzkumnou otázku „Co přináší využití různých podob archetypu do arteterapeutické skupiny?“. Zmiňuje témata motivace, sebevědomí, potenciál uvolnění napětí a úzkosti (s. 81-82). Nejsou ale takové jevy ukazatelem funkční skupinové arteterapie i mimo práci se zkoumanými archetypy? V čem je opravdový potenciál animy a anima v arteterapii? Odpověď se částečně objevuje u jiné výzkumné otázky: „Co se nejvíce projevuje v prožívání pacientů během arteterapeutické skupiny při práci s artefakty s různými podobami archetypu anima?“ (str. 84), která by ale dle své formulace měla mapovat spíše prožitky klientů než témata terapie. V otázce vhodnosti zadávání témat se pak autorka spíše než na vlastní výzkum odvolává na zjištění z teoretické části práce a na vlastní zkušenosti. K tomu by ovšem měla sloužit chybějící reflexe a diskuse. Výzkumné otázky (alespoň tak, jak je autorka naformulovala) tedy nevnímám jako dobře naformulované, ani zcela zodpovězené.

Navzdory zmíněným nedostatkům autorka prokazuje schopnost arteterapeutické práce a proto BP doporučuji k obhajobě a navrhuji známku dobře. Zároveň nabízím autorce ke zodpovězení tyto otázky:

- Jak by autorka uvažovala o artefaktu č. 5 (str. 48), konkrétně o výtvarném provedení figury a jejím nápadném kontrastu s pozadím?

- Jaký (dosud nezmíněný) potenciál může mít arteterapeutická interpretace u kombinace artefaktů č. 12 (str. 63) „Herec mimo svou roli“ a č. 13 (str. 66) „Muž v kostýmu ženy“?
- V práci se autorka několikrát vrací k fenoménu amazonky / bojovnice s jedním prsem. Jak by šlo o absentujícím ňadru na poli metafor přemýšlet? Zohlednit lze např. archetypovou typologii ženské duše od Toni A. Wolffové.

Závěr

Navrhovaná klasifikace slovně:

výborně

velmi dobře

dobře

nevyhověl/a

Práce splňuje základní požadavky na tento typ prací, a proto ji doporučuji k obhajobě:

ANO

NE

Datum:

14.8.2021

Podpis oponenta/tky práce:

